

Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace
Wissenschaftliche Bibliothek in Liberec
Research Library in Liberec
Rumjancevova 1362/1, Liberec I – Staré Město, 460 01 Liberec
telefon: +420 482 412 133, telefax: +420 482 412 122
library@kvkli.cz

Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. *Die Welt ist alles, was der Fall ist.*
Nothing to be done. Sem, knihomilče, knihu zvláštní žádáš-li mít! Vedle vrcholů krkonošských a řížerských objevila se v Čechách po odpadnutí u d první luhá země i na temeni Ještěda.
Blízkostviny se rozsévají nazdarbůh. *Knihovna Liberec*
Es war spät abends, als K. ankam. *Library Liberec*
»Kde jsem se to zase ocitl?« divil se Kriek, když vyšplhal na svůj křitinec uprostřed dětského hřiště a zvědavě se rozhlížel.
Být básníkem, to není jenom tak. Mnozí odvážlivci, když se ocitli na počátku velkého měsíce června, uvolají do stínu platanů a jejich upjaté vzrušení se stává mírným.
Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas. *Šivem šantamidjam varam lokapadam parabrahma lingam bhadže pandurangam.* Oh, moje Manon!
Slunko bylo u samého západu a svatojánní broučci vstávali. *Dalle finestre di questa casa si vede il nulla.* From fairest creatures we desire increase, that thereby beauty's rose might never die.
Odpusť, kdo hvězdám nevěříš. www.kvkli.cz

Informační listy

1/2021

Obsah:

- ♦ Aktuality
- ♦ Statistiky za rok 2020
- ♦ Knihovny a jejich aktivity v době koronaviru
- ♦ Doporučení na on-line aktivity pro knihovny (Shrnutí od Zlaty Houškové, uspořádáno v březnu 2021)

Přehled významných kulturních výročí

- ♦ Duben
- ♦ Květen
- ♦ Červen

Medailony vybraných autorů

- ♦ Zdeněk Kriebel
- ♦ Géza Včelička
- ♦ Jan Vodňanský

březen
2021

Aktuality

Informační listy jsou vydávány čtvrtletně, v elektronické podobě na stránkách KVK v Liberci

<https://www.kvcli.cz/pro-knihovny/sluzby-knihovnam-okresu-liberec/informacni-listy>

Pro knihovny

Aktuality – kontakty – materiály ke stažení – rady – náměty

<https://www.kvcli.cz/pro-knihovny/sluzby-knihovnam-okresu-liberec>

Statistiky za rok 2020

Údaje z Ročních výkazů již byly zpracovány a obdrželi jste v elektronické podobě konečná čísla stavu fondu Vašich knihoven. **Zaslaný e-mail si uložte, na zaslaná čísla navážete při zpracování výkazu za rok 2021.**

Všem knihovnám a účetním, které dodávají ekonomické údaje, patří poděkování za včasné vyplnění a odeslání.

Knihovny a jejich aktivity v době koronaviru

Jistě jste všichni zaznamenali, že v nedávné době Mgr. Zlata Houšková žádala v elektronických knihovnických konferencích knihovny o sdílení aktivit, které pořádají v době koronaviru pro své uživatele. Ozvala se řada knihoven a paní Houšková všechny náměty zpracovala a v několika emailech na pokračování sdílela opět v elektronických konferencích. Je možné, že tyto výstupy budou nějakou formou publikovány Skipem. Než se tak stane, dovoluji, abychom Vám tyto její výsledky zpřístupnili i zde v Informačních listech.

Příspěvky jsou zpracované do několika kapitol, na začátku najdete obsah těchto kapitol. Věříme, že to pro Vás bude dobrá inspirace a studnice nápadů pro aktivity s Vašimi uživateli.

Ještě jednou děkujeme Mgr. Zlatě Houškové za zpracování.

Doporučení na online aktivity pro knihovny

Shrnutí od Zlaty Houškové, uspořádáno v březnu 2021

Obsah:

1. Aktivity specificky pro seniory
2. Pomoc, charita
3. Čtenářské kluby on-line
4. Workshopy a dílny
5. Aktivity v exteriéru (vycházky, městské hry a outdoorové aktivity)
6. Představení knihovny, případně jejích nových služeb virtuálně
7. Doporučování knih k četbě
8. Čtení
9. Vzdělávací aktivity, kurzy apod.
10. Virtuální besedy
11. Soutěže
12. Ostatní
13. Dny a Noci
14. Doporučení na závěr

1. Aktivity specificky pro seniory

Některé knihovny pokračují v aktivitách Virtuální univerzity 3. věku (Městská knihovna Hořice, Městská knihovna Chrudim).

Pokračují také kurzy trénování paměti, buď distančně (pracovní listy k vyzvednutí u výpůjčních okének, ev. poštou, konzultace telefonicky apod.) - uvádějí Městské knihovny Chrudim, Prachatice, Lysá nad Labem, či Knihovna Na Vinohradech (Praha), on-line verzi pak Knihovna Karla Dvořáčka Vyškov. Knihoven, kde trénink probíhá jednou z těchto forem, je jistě mnohem více.

Vzdělávací akce pro seniory online uvádí např. Městská knihovna Louny (Distanční výuka v rámci programu Třetí věk), Online angličtinu pro čtenáře 60+ uvádí Městská knihovna v Praze. Stejná knihovna (MKP) pořádá také Tvořivé tematické online dílny pro seniory.

Mimořádným počinem je aktivita Městské knihovny Dobříš, která pro seniory v nelehké době zavedla Setkávání na platformě Jitsi Meet. Jde o pravidelná každotýdenní volná "lidská" setkání seniorů s knihovníky ve virtuálním prostoru se čtením, povídání, kvízy, vzájemnou výměnou zážitků... Prostě virtuální alternativa reálného setkání a kontaktů.

Knihovna U Mokřinky (Mokré) na seniory myslí i jinak: připravila pro ně vánoční dárky, balíčky z potravinové banky a předala jim i vánoční přáníčka, která pro ně nachystaly mokerské děti.

2. Pomoc, charita

Zmiňovaná knihovna v Mokřém se dále účastnila aktivit Energie pro nemocnici v Hradci Králové, Knížka pro sestřičku, balení respirátorů a dalších aktivit. Více najdete na jejich webu. Sběrným místem pro akci Krabice od bot byla knihovna v Černilově. Vybrala 600 dáreků pro děti ze sociálně slabých rodin... (V jejich případě jde o pravidelnou aktivitu.)

V Městské knihovně v Lounech nabízejí pomoc s registrací na očkování!

Městská knihovna v Jablonném v Podještědí se stala výdejním místem zásilek knih, obdobně v knihovně v Černilově nově umožňují, aby nákup nových knih přes portál Kniha z knihovny byl pro zájemce s výdejem v knihovně.

A doba covidová se také stala příhodnou pro virtuální představení projektů Čtení pomáhá (Městská knihovna Hodonín) dětem, které tak našly motivaci k četbě v době, kdy na to mají čas; hodonínské děti už načetly desítky knih. Obdobně Městská knihovna v Praze virtuálně spustila Čtení pro Kuře - Čtení pomáhá z e-knihovny ve spolupráci s Nadací rozvoje občanské společnosti: Pomozte dětem.

3. Čtenářské kluby on-line

Klubové aktivity se týkají dětí, dětí s učitelem, dětí s rodiči, dospělých..., prostě různých skupin uživatelů - těch, které zajímá četba a knihy. Některé existovaly reálně a byly přeneseny do virtuálního prostředí, jiné vznikly ve virtuální podobě. Kluby se scházejí pravidelně, nejčastěji týdně, ale také např. měsíčně. Virtuální čtenářské kluby uvedly městské knihovny Písek, Trinec (klub MRKni pro rodiny s dětmi), Rakovník, Praha (mladší děti), Havířov (dospělí) a dokonce dva kluby (dětský - Knihožrouti a Klub (dospělých) milovníků knih) má Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně. Pobočka Medlánské Knihovny J. Mahena má pravidelný čtenářský in-line kroužek Medlánečtí knihožrouti. Co zkusit (zatím on-line) čtenářský klub také u Vás?

4. Workshopy a dílny

Zdá se to nerealizovatelné? Ale kdepak! Virtuální workshopy mají mnoho podob a konají se v řadě knihoven, např.: Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně přetransformovala své literárně výtvarné dílny do video návodů, které zveřejňuje na svém webu i Facebooku, stejně jako jedenkrát měsíčně Knihovna města Hradce Králové (např.: <https://www.knihovnahk.cz/pro-deti/kalendar-akci/rodinna-vytvarna-dilna-morena-do-potoka-hozena>) nebo Městská knihovna Pelhřimov, jejíž video návody na Tvůrčí dílny rodičům "názorně ukážou, jak si něco pěkného s dětmi vytvořit..." Městská knihovna v Praze pořádá své workshopy naživo v prostředí ZOOM (Tvořivé tematické online dílny pro seniory, Vánoční online tvoření, Zahradnický workshop s aroma dílnou...), řadu výtvarných dílen pro děti pořádá také Knihovna města Ostravy.

Medlánecká pobočka Knihovny J. Mahena zase připravila pro zájemce zcela reálné kreativní sady, tedy "vše ke tvoření (vyjma nůžek a lepidel) a návody krok po kroku. Sady byly k vyzvednutí z výdejového okénka k bezpečnému tvoření v pohodlí domova. Rodiče pak posílali fotografie svých tvořících dětí a výrobků... Rozdalo se cca 150 výtvarných sad se sedmi druhy tvoření."

Knihovna U Mokřinky v Mokřém stihla uspořádat 18. ročník prázdninového malování a kamínkování, z výtvorů se uskuteční výstava v knihovně.

Vzhledem k tomu, že vyrazit do přírody a tvořit mohou rodiny individuálně, lze akci aplikovat s on-line nebo venkovní výstavou i v době covidové...

Pro úplnost výčtu ze (zatím) došlých mailů - v době, kdy bylo možné pořádat akce pro malé skupinky, probíhal v Městské knihovně Praha workshop Robotika pro děti.

5. Aktivita v exteriéru (vycházky, městské hry a outdoorové aktivity)

A je to opravdu hodně knihoven a nepřeborné množství aktivit. Takže jen pro příklad: Vyškovské zimní putování se skřítkem Zimníčkem (Knihovna K. Dvořáčka Vyškov) - zábavná stezka pro rodiče s dětmi.

V pobočce Medlánky KJM pořádají naučné stezky: na FB obce si rodiče stáhnou a vytisknou soutěžní listiny a společně s dětmi projdou stanovená místa, co vytištěné křížovky vyplní hledaná slova, která získali na informačních cedulích stezky, rodných domech apod. Pro starší byla i stezka vedoucí do sousedních Řečovic, která končila na hřbitově u hrobu propagátora hantecu Franty Kocourka...

Knihovna města Hradce Králové pořádá městské hry, např. celoroční hru Kotěra, ale i celou řadu dalších; např. pobočka Kukleny uvádí, že od prvních letních pokusů (na jeden den a jen kolem knihovny) s rozvěšenými úryvky pohádek Boženy Němcové a křížovkou, do které děti doplňovaly na principu porozumění textu, přešli ke hře pro celé rodinné týmy na tříkilometrové trase. Začali osvědčenou tematikou relikvií a viteálů z Harryho Pottera (přes dušičkový víkend kolem hřbitova), křížovku nahradily šifry. Vánoční pátrání po evropských dárkonoších se protáhlo přes vánoční prázdniny a následuje hra Bubáci a baráky na téma hradeckých pověstí a zajímavých staveb, celohradecky na sedmi místech kolem hlavní knihovny i poboček, v terénu připravená na celý měsíc. Nejdelší z okruhů má 5 km...

Venkovní hru s QR kódy po stopách Káji Maříka pořádá Městská knihovna v Mníšku pod Brdy. Jediné, co účastník potřebuje, je chytrý telefon, data a aplikace na čtení QR kódů. Hráči se dozví něco z historie města a poznají zajímavá místa, s nimiž jsou Kája Mařík a Marie Wagnerová Černá spjati.

Venkovní pohádkovou šipkovanou s úkoly pro klub maminek připravila knihovna v Černilově, Čertovské zvonění (venkovní akce pro rodiny) Knihovna U Mokřinky (Mokré).

Městská knihovna v Náchodě má za sebou už 5 procházek s knihovnou.

V Chrudimi připravila Městská knihovna rovněž Chrudimskou pátračku pro celé rodiny: zájemci si vyzvednou u okénka pracovní listy a pomocí luštění šifer a hádanek putují po zajímavých místech města. Knihovna hlásí, že hra má velmi dobrý ohlas u veřejnosti.

Hru o zvičínském drakovi připravila Městská knihovna Hořice. Děti (samy nebo s rodiči na 5 procházkách pátrají po drakově jménu. Hořičtí mají zkušenost, před Vánocemi už uspořádali pro všechny prvňáky a druháky hořických základních škol literární vycházku Jak červené střevíčky šly pro ženicha.

Adventní venkovní hru Zachraňte Vánoce pořádala Městská knihovna v Praze. Se zajímavým nápadem přišla Knihovna Bory. Víte, co je Stone Balancing? Pokud ne, tak zjednodušeně a stručně: stavění kamenů na sebe bez použití jakýchkoliv poživ. Co brání komukoli při rodinné vycházce takové skulptury postavit, vyfotit a foto poslat do knihovny? Taková virtuální výstava bude určitě zájmat nejen účastníky.

6. Představení knihovny, případně jejích nových služeb virtuálně

Informace o knihovně a jejích (nejen) nových službách se v době, kdy je přístup do knihovny reálně omezen/zamezen, se přímo nabízí. A také k němu sáhla řada knihoven, různými cestami. Tady je ochutnávka:

Pro snadnější orientaci ve čtenářském online kontu a online katalogu natočily krátká instruktážní videa v Městské knihovně v Havířově.

Informace o nových službách a aktivitách Městské knihovny Pelhřimov zveřejňují v pátek na Facebooku, webových stránkách knihovny, hromadnými emaily a články v Pelhřimovských novinách, které zdarma dostává každá domácnost v Pelhřimově.

Informační video o knihovně natočila Městská knihovna Planá nad Lužnicí a Virtuální prohlídku umožňuje např. Knihovna města Plzně.

S historií Městské knihovny Rakovník se můžete seznámit na FaceBooku, webu (a také v tisku). Video návod k používání on-line katalogu Tritius zveřejnila Městská knihovna Ostrov a poradnu k témuž např. pobočka Slezské Předměstí Knihovny města Hradce Králové (KMHK). Komentovaného průvodce výpůjčním katalogem už natáčí také např., Městská knihovna Nová Paka.

Video návod, jak si objednat knihu do knihovny na policičku, nabízí Knihovna města Olomouce.

Na FaceBooku v podobě uživatelského účtu Čtipísek Knihovnický sdílí soutěže, hádanky a videa Knihovna V. Čtvrťka v Jičíně. Říkají: "videa, která jsme začali natáčet, jsou amatérská, ale co jim chybí na profesionální kameře a střihu, doháníme nadšením a srdečností. Jsou o zajímavých knížkách, dění v knihovně nebo i o tom, že máme knihovní zahradu plnou sněhu". A všechny novinky o knihovně najdete i v e-časopisu To je knihovna Knihovny města Ostravy.

Sdílení tipů na on-line vzdělávací programy (často ze skupiny Dobré koronápady), vyrábění, tipy na čtení, poslouchání, on-line semináře, ale také dobré zprávy a povzbuzení a informace z knihovny uživatelům na sociálních sítích cca 1x měsíčně nabízí Místní knihovna v Černilově.

Městská knihovna v Praze pořídila pro uživatele rozcestník užitečných vzdělávacích webových stránek a pracovních listů od autorů a nakladatelů na webu. A v Mokřem (Knihovna U Mokřinky) umísťují všechny aktuality na web obce a knihovny.

7. Doporučování knih k četbě

Oblastí, na niž ještě dnes upozorním, je doporučování knih ve virtuálním prostoru. Dokazuje, že knihovny na svou rozhodující roli dosud nerezignovaly, ba naopak se jí věnují se vší kreativitou a invencí.

"V pondělí pravidelně představujeme vybrané knižní novinky, e-knihy, hudební nosiče a hry doplněné komentářem", hlásí Městská knihovna Pelhřimov. Podobný projekt připravují také v Knihovně Jana Drdy v Příbrami.

Na facebookovém profilu Knihovna dětem představuje pro změnu každý čtvrtek tipy na knížky pro starší děti (video jsou ke zhlédnutí také na YouTube kanálu Knihovna on-line) Knižní kecka Jana z Městské knihovny Louny.

Městská knihovna Slavoj ve Dvoře Králové nad Labem (dále Knihovna Slavoj) připravuje s MASK Královédvorskou nový videopořad Čtěte se mnou (se Slavojem). Jde o představení vybraných knižních titulů pro děti ("přečteme z knížky i krátkou ukázkou a věříme, že tak navnadíme ke čtení nejen děti, ale také některé jejich rodiče; existuje totiž spousta knih, které jsou pro společné čtení jako stvořené"). Zároveň připravuje projekt Můžeme ale číst také s tebou, kde by měly představovat oblíbené knihy obrázkem, textem, prezentací, videem, či jakkoli jinak sami dětská čtenářka. I jejich tipy budou umístěny na YouTube kanálu knihovny a odměnou jim bude interaktivní knížka a tričko s logem Čtěte se mnou. Není to skvělý nápad?

Upoutávky na knihy natáčí také Městská knihovna Valašské Meziříčí či jako Tipy ke čtení Knihovna města Ostravy (dále KMO). Ostatně KMO má na webu celou sekci doporučení knih pro děti - i strachu, o smrti, o ekologii, o holocaustu ad.

Na svém facebookovém profilu zveřejňuje Městská knihovna Louny „Dášin Bloček.“ Knižky dospělým čtenářům doporučuje ředitelka Dagmar Kučerová.

Tipy ke čtení e-knih na webu poskytuje Městská knihovna Lysá nad Labem.

Plán pravidelného čtení "Počtení" KMHK se proměnil ve videa čtenářských dílen, vycházející každých 14 dní na YouTube knihovny. Dětem je pak ve stejné knihovně určena výzva/soutěž Děti doporučují dětem. Děti posílají fotografie knih, které by doporučily, a zdůvodnění proč.

Také v Městské knihovně Třinec je připraven nový on-line pořad Živý stream z knihovny. Jde o pravidelné středeční doporučování novinek a chat s diváky. A krátkometrážní pořad zFILMOVáno Městské knihovny Havířov se zaměřuje na popularizaci young-adult literatury, včetně její filmové podoby.

Animovaný film o nových maskotech, kteří budou provázet čtenáře novými knihami, připravuje Městská knihovna Nová Paka. A Městská knihovna Pelhřimov vždy v úterý na knihovnickém Facebooku zveřejňuje zajímavý citát některé ze známých osobností v pořadu Knihovna připomíná citáty slavných.

A abychom byli spravedliví, leccos se dá dělat i ne-virtuálně. Dnešní díl proto uzavřeme příkladem z Městské knihovny v Rožnově pod Radhoštěm, kde dobrovolníci z řad teenagerů píšou každý měsíc recenze na knihy do zpravodaje knihovny.

8. Čtení

Čtení ve virtuálním prostoru se stalo v době covidové nedílnou součástí práce v řadě knihoven. Nezkoumala jsem, ale pevně věřím, že všechny příklady, které uvedu, jsou ošetřeny autorskoprávně. A ty, kdož chtějí se čtením ve virtuálním prostoru začít, moc prosím, aby vše dělali v souladu s platným autorským právem. Děkuji. A opouštím tento tenký led, abych poskytla inspirativní příklady:

Čtením proti nudě bojují v pobočce Medlánky Knihovny J. Mahena (Brno) ve videích, kde se čtou pohádky nejmenším dětem. Těm čtou on-line také v pobočce Brandlova Městské knihovny Hodonín nebo v Městské knihovně v Praze.

Ani na projekt S knížkou do života (Bookstart) se nezapomnělo. Městská knihovna ve Valašském Meziříčí připravila předtočený příběh, do kterého začlenila i pohybové a jiné aktivity dětí, a Počteníčko v rámci téhož projektu realizuje Městská knihovna Hořice.

V Městské knihovně Pelhřimov ve spolupráci s kulturním zařízením města přináší online čtení pohádek jedné paní učitelky ze ZUŠ, v Městské knihovně Sedlčany čte on-line Pohádková babička.

Městská knihovna Louny nabízela na FB program Studio Knihovna dětem, ve kterém pravidelně živě vysílala Bibi (knihovnice) a Bruno (maňásek). Vždy se četlo z knížky, trochu hrálo a tvořilo. Dětem se čte i na pobočce Kukleny Knihovny města Hradce Králové (dále jen KMHK).

14 pohádek s podtitulem Příběhy z knihovny umístila na YouTube Městská knihovna Lipník nad Bečvou, Festival školní četby pořádaný v listopadu, KMHK kompletně převedla do online podoby s doprovodnými doporučujícími videi, prezentacemi a plakáty. On-line se dá čtení i trénovat! Takové tréninky pro děti ve věku 8 - 10 let "Master čtenář" pořádá Knihovna města Plzně. Tyto tréninky čtení jsou vhodné pro menší skupinu dětí – max. 12. V Plzni používají Google Meet. Lekce se skládá z úkolů (prezentace) a čtení ukázky z knížky a různých dalších aktivit, děti např. prezentují své oblíbené knížky a čtou z nich ukázky, procvičuje se technika čtení atd. Zájemcům jsou plzeňští ochotni poskytnout sylaby k lekcím. Tvorbě pracovních listů k podpoře čtenářství se věnují také v Městské knihovně v Praze.

Ojedinělou aktivitou je Čtenářský metr Městské knihovny v Třinci. Kolegové sdělují: "Vylepšujeme aplikaci. Už konečně funguje i pro Apple! Tvoříme seznam knih na nový papírový metr (knihy pro děti a mládež vydané od r. 2018 po současnost) a na březen chystáme webinář pro veřejnost k tomuto tématu!" Už teď se na něj všichni těšíme.

Čte se i dospělým. Původně plánované scénické čtení, doplněné autogramiádou, se přesunuto do on-line prostoru v pobočce na Slezském předměstí KMHK. Spisovatel Jan Horníček napsal knihu Čarostřelec (historickou detektivku z prostředí Jizerských hor). Společně s básníkem Ladislavem Slezákem ji prezentovali ve scénickém čtení a knihu pokřtili; poté proběhl rozhovor s autorem. A Čtení z prastaré knížky o Hořících a Hořičácích připravila online Městská knihovna Hořice.

Probíhá ve Vaší knihovně také projekt Lovci perel? Vězte, že ani v této době se nemusí zastavit. Lze využít on-line praxi (Městská knihovna Valašské Meziříčí) nebo k odevzdávání vyplněných listů mail či bibliobox (KMHK).

Nu, a korespondenčně ve spolupráci se školou probíhal v Městské knihovně Praha například projekt Jak prvňáčci rostou s knihou - Záchrana písmenkového království se závěrečným pasováním na čtenáře. A pražská Městská knihovna stihla i letní čtenářský minifestival na Mariánském náměstí pod názvem Mami, tati, dějou se věci!

9. Vzdělávací aktivity, kurzy apod.

Dlužno říci, že své vzdělávací akce do virtuálního prostoru převádí opět řada knihoven. A ty, které se do toho pustily, mají opravdu bohatou nabídku, takže zde nebude možné vyjmenovat ani zdaleka všechny akce (k tomu doporučím později web s úplným přehledem v tabulkách).

Vždyť např. jen Krajská knihovna F. Bartoše ve Zlíně poslala přehled sedmnácti vzdělávacích aktivit online, především pro základní a střední školy! Uznejte, že z takového počtu lze vybrat jen malý vzorek, tady je: DOBRODRUŽSTVÍ MARKA TWAINA, KAREL IV. – OTEC VLASTI, PŘÍBĚHY ANTICKÝCH HRDINŮ, KNIHOVNA ZDROJEM INFORMACÍ, BACHA NA FAKE NEWS, DATABÁZE PRO KAŽDÉHO. JAK HLEDAT INFORMACE RYCHLE A EFEKTIVNĚ, CITACE A CITOVÁNÍ, DEMOKRACIE, TO JE SVOBODA I ZODPOVĚDNOST, KLASIKOVÉ ČESKÉ HUDBY (to je akce pro dospělou veřejnost).

Šampionem je také Městská knihovna Písek se svými on-line kurzy, jen sledujte: English Club for Kids: angličtina pro děti 10+ , Let's move on: angličtina pro mírně pokročilé, Good job: angličtina pro pokročilé, Dolce vita: italština pro začátečníky, Psaní všemi deseti pro dospělé a Psaní všemi deseti pro děti 10+, Matika online: procvičování učiva - 8. třída, příprava na přijímačky - 9. třída. Tomu říkám výběr!

S angličtinou pomáhá žákům základních a středních škol také Knihovna města Ostravy.

Městská knihovna v Praze má pravidelné přímé vstupy do výuky 1. stupně, ale věnuje se také seniorům (Angličtina pro čtenáře 60 plus) a cizincům (Doučování češtiny pro cizince).

Na seniory myslí i Městská knihovna Louny v Distanční výuce v rámci projektu Třetí věk.

Pobočka Jihočeské vědecké knihovny Čtyři dvory se pustila do on-line Filozofie pro děti!!!

Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně učí Češtinu na síti a mezi dalšími "knihovnickými" lekci nabízí také např. Informační lekce o práci s dezinformacemi (pro použití on-line i off-line).

"Upravila jsem své lekce, naučila se pracovat s Jamboardy, vkládat, sdílet ... a bylo a je to pořád báječné. Setkáváme se jednou týdně s každou třídou, čteme, připravuji lekce i dle přání učitelek – do ČJ, M i Vlastivědy..." sděluje kolegyně z pobočky Brandlova Městské knihovny Hodonín. Velmi inspirativní, že?

Knihovnické programy on-line ve spolupráce se školami a také on-line semináře pro knihovníky, učitele i veřejnost připravuje Městská knihovna Třinec.

Ještě nestačí? Pak tedy:

On-line besedy/literární dílny v dopoledních hodinách při výuce realizuje také Knihovna města Hradce Králové (KMHK), která rovněž poskytuje on-line mnoho cestopisných i jiných přednášek, stejně jako Knihovna města Plzně (zde např. Putování po zaniklých sklárnách Šumavy, Johann Steinbrener - „Šumavský Baťa" ad.). Okénko do české historie připravila pro zájemce Městská knihovna Pelhřimov. A mohla bych pokračovat.

Na závěr tohoto oddílu připomeňme ještě zajímavou vzdělávací akci pobočky Kukleny KMHK, a sice Festival školní četby a deskových her pro učitele a jednu formu distanční, a to výuku angličtiny Městské knihovny Prachatice.

10. Virtuální besedy

Odlišit vzdělávací akce od "besed" je, zvláště pro nezainteresovanou osobu, velmi nesnadné. A často se tak může stát, že rozdíl mezi besedou, přednáškou a vzdělávací akcí je nejasný. I proto příklady aktivit, které mí milí respondenti uvedli jako "besedy", umísťují do tohoto oddílu hned za vzdělávacími aktivitami.

I tady je aktivit požehnaně a nabízím jen výběr. Posuďte sami:

Městská knihovna v Praze natáčí řadu tematických besed, vyberme si např. Hele, řekni to! (videozáznam besedy pro žáky 1. stupně ZŠ), Přírodohrátky se zvířátky nebo besedy k Adventu.

"V současnosti máme 5 úspěšných záznamů na našem kanále YouTube: Vranečkově kronika, Reflexní terapie, aneb kam sáhnout, když mě něco bolí, Kniha Jožky Nejedlé, O inteligentním pohybu a vnitřní svobodě a knize Bezruký Frantík" sdělují kolegové z Městské knihovny v Rožnově pod Radhoštěm.

Městská knihovna Náchod zprostředkovala zájemcům On-line pozdrav patrona svého dětského oddělení, Miloše Kratochvíla a jeho nové básničky (četly knihovnice) nebo Telemost Berlín - Jičín - Náchod: online besedu s Jaroslavem Rudišem.

Online besedy s Klárou Smolíkovou si vyzkoušelo více knihoven, například pobočka Brandlova Městské knihovny Hodonín nebo Městská knihovna Nová Paka.

On-line streamy – besedy nejen se spisovateli (včetně autorů pro děti) hlásí Knihovna K. Dvořáčka Vyškov a obdobně online-besedy pro sedmé a deváté třídy "přes meet" formou komentovaných prezentací nabízí pobočka Medlánky Knihovny Jiřího Mahena (Brno). Knihovna V. Čtvrťka v Jičíně pořádá on-line besedy pro veřejnost. Píše o tom: "První pokus jsme udělali vloni v listopadu a beseda měla úspěch, přihlášeno přes jitsi meet a živý stream na YouTube bylo 101 uživatelů, a to u některých monitorů seděly celé rodiny. V podobném duchu pokračujeme i nyní. Pro besedující zajišťujeme technickou podporu, moderování a servis pro případy, kdyby se něco pokazilo!!! Na děti samozřejmě myslí také. Pod názvem Corona literární festival se skrývají on-line besedy se spisovateli. Z besed má knihovna i aktivní výstupy pomocí jamboardu. On-line besedu se spisovatelkou a dobrovolnicí Hanou Hindrákovou si užili účastníci s Městskou knihovnou Rokycany.

Ve spolupráci s učitelem literatury Pavlem Martincem pořádá pobočka Slezské Předměstí KMHK tematické Literární poradny - buď na stanovené téma, nebo na téma vzešlé od účastníků. Jde o cca hodinovou besedu o literatuře pro předem přihlášené účastníky, s velmi dobrým ohlasem, probíhající v prostředí Jitsi Meet. Další úspěšnou akcí je On-line rozhovor se zakladatelkou projektu Click and Feed Martinou Hřebíkovou o projektu, který pomáhá převážně zvířatům v útulcích anebo také KnihoMeet, on-line setkání nad literaturou - inspirace a sdílení zkušeností z praxe knihovnic a učitelů s tématy: Kde hledat tipy na čtení,

a které knihy jsou teď IN; Festival školní četby; Jak podpořit zájem dětí o knihy; Představení služeb knihovny pro děti a školy; E-knihy aneb Co dělat, když knihu nelze sehnat; Audioknihy aneb Číst se dá i ušima. Od účastníků (pedagogové ZŠ a SŠ v Hradci) má knihovna velmi kladnou zpětnou vazbu, takže plánuje další setkání na duben.

11. Soutěže

Rekordmanem (z respondentů tohoto malého šetření) je Knihovna města Ostravy (KMO). V úplném seznamu (do doby zodpovězení výzvy) měla na svém kontě na tři desítky soutěží pro děti a dospělé. Nejprve několik příkladů pro děti: Výtvarná soutěž Na světě nejsem sám, Kvíz (březen) pro děti do 9 let a od 9 let, Kdo jsem - pro děti 6 - 8, 9 - 13 a od 14 let, Pohádkové otázky, Aktivita pro celou rodinu a nenažranou kozu, Kvízy o knížkách - Kamarádka KNIHA či Za listem list budu číst, Chytrolín, Kouzelný svět zvířat, Velká knižní on-line soutěž, Velikonoční kvíz Hody, hody doprovody, Kolik toho víš o J. A. Komenském ... A pro dospělé: 100letá dáma, Čtenářský dvanáctiboj, Vůně knižních stránek, Srdcovka, Evropský den mozku (osmisměrka), Zajímavá místa naší republiky, Poznej svou vlast, Putujeme po Severní Moravě...

Také Městská knihovna v Lysé nad Labem realizovala dvě soutěže pro děti za rok (plnění bylo možné on-line nebo odpovědi odevzdat písemně či "až to půjde"); pro dospělé pak každý měsíc soutěž s tematikou literární, ale i jinou.

A pro dospělé i děti pořádá soutěže i Městská knihovna Náchod - pro děti např. Devatero pohádek.

Knižní on-line minisoutěž Emča a Tonda doma pro děti připravila Městská knihovna v Praze a on-line soutěž pro děti Správňáci frčí Knihovna města Olomouce.

Knihomolský adventní kalendář (soutěž online) Městské knihovny v Zábřehu probíhal takto: každý den byla na webu zveřejněna nápověda k jedné dětské knížce, účastníci vyplňovali vylustěné názvy knih do přiloženého pracovního listu a v závěru soutěže poslali e-mail odpověď z tajenky.

Soutěž Přelouskej knihu Městské knihovny Mníšek pod Brdy zadávala úkoly typu: přečti fantasy, poslechni si audioknihu, zahraj si společenskou hru, přečti si básničku... V Městské knihovně Sedlčany naopak: "na FB kolegyně sází rychlé jednootázkové literární kvízy za malou odměnu" a zdá se, že lidé na to "slyší"...

Online kvízy na různá témata pro dospělé, zveřejňuje na webu a FaceBooku také Městská knihovna Havířov. V Městské knihovně Příbram se v soutěži Hádej, kdo jsem na základě indicií hádají autoři literárních děl...

Tradiční vyhlášení literární soutěže O poklad strýce Juráše Městské knihovny Rožnov pod Radhoštěm proběhlo v loňském roce on-line a stejně byly následně prezentovány vybrané práce (jedna i scénicky).

V nabídce jsou samozřejmě také četné fotosoutěže, například fotosoutěž Dobré ráno, ještě lepší den v Městské knihovně v Jablonci nad Nisou, Moc se nevídáme, ale pořád čteme v KMO či 7. ročník fotografické a výtvarné soutěže Nekonečný vesmír v Knihovně U Mokřinky (Mokré). V Mokřém nešlo o soutěž virtuální a reálně se podařila i tradiční soutěž květinová.

12. Ostatní

Podcasty (zjednodušeně šíření informací prostřednictvím sad audiozáznamů) pořizuje např. Městská knihovna Praha (dále MKP), Krajská knihovna Karlovy Vary. Doporučuji návštěvu: <https://online.knihovny.cz/podcasty.html>

On-line služby (donedávna pouze v reálu) případně zcela nové další služby: On-line formulář pro registraci čtenářů do knihovny + platby přes bankovní účet zavedla Městská knihovna Rokycany (dále MěK Rokycany), stejně tak otevřela on-line platební bránu např. Masarykova veřejná knihovna ve Vsetíně (dále MVK).

On-line obchůdek Jeroným Městské knihovny Louny (dále MěK Louny) umožňuje zájemcům o knihy a další materiály vydané knihovnou vybrat si je on-line. Najdou zde i rukodělné výrobky dobrovolnic ze "Spolku paní, dam a dívek" a spolku "Na veselé vlně." Vše je možné si ihned objednat.

Odkazy a volně přístupná díla zprostředkuje nově on-line např. (a jistě ne jediná) Městská knihovna Hodonín. Naopak zpřístupnění děl nedostupných na trhu (DNNT) z Národní digitální knihovny zahájila MěK Rokycany.

Řada knihoven hlásí zvýšenou nabídku i růst počtu výpůjček e-knih.

Online časopisy i on-line verze tištěných sborníků publikují například Knihovna města Ostravy nebo MVK.

Zavedení nových funkcí – herních prvků: „Místa“ a „Kvízy“ v databázi Osobnosti Valašska hlásí rovněž MVK (<https://www.osobnostivalasska.cz/>)

Tipy na výlety a také tipy na deskové hry zveřejňuje na webu MVK, Literární toulky ve virtuálním prostoru nabízí Městská knihovna Rakovník.

Místo komiksových klubů dává každý týden na web Tvůrčí listy komiksu Knihovna města Hradce Králové (dále KMHK), čímž umožňuje nepřerušit kontakt a aktivity v době, kdy klub nemůže reálně pracovat.

Tvůrčí či tvořivé psaní on line - ať už formou kurzu (Knihovna města Plzně) nebo formou volnějších setkání a společných dílen (Městská knihovna Sedlčany) představuje další velmi zajímavý a následováníhodný počin.

Horkou linku do knihovny zřídila MěK Louny a s její pomocí řeší všechny požadavky a problémy svých klientů.

Cvičení pro zdraví formou on-line videa na jedné z poboček a jejím FaceBooku umožňuje MKP. Ta také připravuje gamebook pro starší děti na základě připravených lekcí a „bojovek“ na téma Jak se žilo za totality.

Novou knihovničku na chodbě před knihovnou (tedy vlastně knihobudku) otevřela Místní knihovna Černilov a nový bibliobox chystají pro své čtenáře v MěK Rokycany.

Rande s knihou naslepo v Knihovně J. Drdy Příbram probíhalo tak, že čtenář si vybral pouze žánr a knihovnice mu i na základě jeho preferencí (díky historii již vypůjčených knih) vybraly jednu knihu, zabalily ji do valentýnského papíru a předaly formou výdejového okénka.

Bednu knížek do škol a školek připravilo několik poboček KMHK:

"Kolegyně z dětského oddělení obeslala školy a školky, se kterými spolupracuje v rámci besed, s nabídkou, že jim v rámci výpůjček přes okénko připraví cca bednu knížek podle přání paní učitelky - „čtení na míru“ pro danou třídu."

Outdoorové hry jsme sice už v našem seriálu měli, ale existují i korespondenční formy, např. hra MKP pro školy zapojené do Knižky pro prvňáčka a pobočkové Rytíře čtení... A oblíbená Knižní šifra či Pohádková šifra mají dokonce obě formy - jednak exteriérové městské hry (Městská knihovna Nová Paka) a tu virtuální (Městská knihovna Chrudim). A obě jsou velmi úspěšné!

Praktikujete Semínkovnu (= sdílení chemicky neošetřovaného osiva)? I ta se dá realizovat na výpůjčním okénku, hlásí MĚK Rokycany.

A na závěr této části jeden skromný citát, který svědčí o tom, že naše vztahy s obcí a uživateli se v dnešní době mohou ještě prohlubovat a vést ke krásným komplexním projektům: "Nejzajímavější aktivita, na které se knihovna podílela, jsem nevymyslela já, ale s nápadem přišla jedna čtenářka a já jsem moc ráda pomohla s realizací a propagací. Před Vánocemi jsme vyzvali místní lidi k výrobě slaměného betlému. Každý zájemce dostal materiál a návod, jak na to. Dále vymyslela zapojit děti ze školy do malování obrázků s vánoční tematikou, vznikla tak vánoční vývěsková výstava. Teď mají děti jarní prázdniny a v obci je pro ně připravená dobrodružná pátrací hra. O všech těchto aktivitách jsem připravila článek do místního zpravodaje... Městská knihovna Hradištko

13. Dny a Noci

Poslední oddílek bude skromný a jeho trochu neobvyklý název odkazuje na převedení (většinou) našich (SKIPových) aktivit do virtuálního nebo distančního modu. Mohu s jistotou prohlásit, že hned první akci, a sice Noc s Andersenem uskutečnilo mnohonásobně více knihoven. Ale protože vycházím jen z podkladů, které mi došly, musím uvést Městskou knihovnu Valašské Meziříčí ("Pracovní listy jsme vytiskli dětem domů, úkoly se řešily online diskuzí. Motivovány byly předtočenými pohádkami"), Městskou knihovnu Louny a Městskou knihovnu Třinec ("Nejlepší zkušenost a zážitek a dobrý pocit máme z NsA online"), které vsadily především na online verzi, případně verzi kombinovanou. Naopak Korespondenční Noc s Andersenem uspořádala Místní knihovna Praha - Dolní Chabry ("Dětem přihlášeným od jara jsem rozvezla obálky s úkoly, které pak nosily po dobu krátkého otevření do knihovny, a tam na ně čekala individuální tombola, vše na téma Harry Potter....").

Den pro dětskou knihu uspořádali v Městské knihovně Louny a Městské knihovně Úpice ("Připravily jsme balíčky s polotovary na několik výrobků pro děti. Samozřejmě nechyběl ani bonus – několik malých zdobených perníčků na mls. Na YouTube jsme nahrály video návody na jednotlivé výrobky, což bylo spuštěno právě v sobotu na Den pro DK. Balíčky si mohly maminky vyzvednout den předem ve výdejovém okénku knihovny. U každého výrobku byl

navíc odkaz na poslech příběhu či pohádky, aby to spojení s knihovnou a se čtením bylo, jak má být. A ještě jsme poprosily, aby děti udělaly při domácím tvoření krásně ozdobený papírový perníček, který jsme použily v naší vánoční výloze.")

A ještě dva příklady: On-line Noc literatury proběhla v Městské knihovně Písek. A Den veteránů připomněli netradičním způsobem - vytvořením "makového pole" u Pomníku padlým v Místní knihovně v Černilově ("Kdokoliv mohl vyrobit svůj vlčí mák a přidat ho k pomníku, vzniklo tam krásné makové pole. Součástí byl text o vzniku pomníku (1921), tradici Dne veteránů a informace o padlých občanech Černilova za 1. a 2. sv. války. K vytváření vlčích máků byla vyzvána veřejnost a černilovská mateřská škola").

14. Doporučení na závěr

- **naučme se ovládat virtuální prostor** (a jde nám to!) pro doby, kdy nemůžeme být s našimi uživateli reálně, ale i pro doby klidné, protože v něm můžeme lépe a šíře prezentovat své služby, poskytovat služby zcela nové, získat více uživatelů, oslovit širší veřejnost, pomoci ohroženým skupinám, budovat svou pozici v komunitě i PR;
- **využijme našich znalostí a kompetencí k tomu, aby nás bylo vidět i ve veřejném prostoru, mimo uzavřené zdi a mimo zkreslené, zúžené vnímání našich možností a nabídky** (jsme toho schopny (my, knihovny), umíme poskytovat specifické a také nové služby v exteriéru!). Ukažme lidem naši obec, město, okolí, ukažme, že umíme poskytnout informace, zábavu, relaxaci i ve zlých dobách, ukažme, že jsme skvělou a stále připravenou institucí v centru komunity, na kterou myslíme za jakýchkoli podmínek;
- **hledejme cesty a sdílejme dobré i špatné zkušenosti!** Ty dobré pomohou následovníkům, ty špatné budou varovat, nebo iniciují nalezení lepších cest

Duben

1. 4. 1971	zemř. Josef Bachtík , spisovatel (nar. 8. 4. 1901)	50
2. 4. 1941	nar. Ladislav Ballek , slovenský prozaik (zemř. 15. 4. 2014)	80
2. 4. 1991	zemř. Graham Greene , anglický prozaik (nar. 2. 10. 1904)	30
4. 4. 1911	nar. Václav Čtvrtek , prozaik (zemř. 6. 11. 1976)	110
4. 4. 1946	nar. György Spiró , maďarský prozaik	75
5. 4. 1991	zemř. Jiří Mucha , prozaik (nar. 12. 3. 1915)	30
7. 4. 1931	nar. Donald Barthelme , americký prozaik (zemř. 23. 7. 1989)	90
8. 4. 1936	zemř. Božena Benešová , prozaička (nar. 30. 11. 1873)	85
10. 4. 1966	zemř. Evelyn Waugh , anglický prozaik (nar. 28. 10. 1903)	55
12. 4. 1986	zemř. Valentin Katajev , ruský prozaik (nar. 28. 1. 1897)	35
13. 4. 1906	nar. Samuel Beckett , irský prozaik (zemř. 22. 12. 1989)	115
16. 4. 1896	nar. Tristan Tzara , francouzský básník (zemř. 25. 12. 1963)	125
17. 4. 1911	nar. Hervé Bazin , francouzský prozaik (zemř. 17. 2. 1996)	110
19. 4. 1946	nar. Jaroslav Veis , spisovatel a překladatel	75
22. 4. 1986	zemř. Mircea Eliade , rumunský prozaik (nar. 9. 3. 1907)	35
23. 4. 1616	zemř. William Shakespeare , anglický dramatik (nar. 23. 4. 1564)	405
23. 4. 1996	zemř. Pamela Traversová , anglická básnířka (nar. 9. 8. 1899)	25
24. 4. 1731	zemř. Daniel Defoe , anglický prozaik (nar. 1660)	290
24. 4. 1936	zemř. Arthur Longen , prozaik (nar. 29. 7. 1885)	85
25. 4. 1886	nar. Jindřich Hořejší , básník a překladatel (zemř. 30. 5. 1941)	135
25. 4. 1926	zemř. Ellen Keyová , švédská spisovatelka (nar. 11. 12. 1849)	95
26. 4. 1841	nar. Julius Zeyer , prozaik (zemř. 29. 1. 1901)	180
28. 4. 1926	nar. Harper Leová , americká prozaička (zemř. 19. 2. 2016)	95
29. 4. 1911	nar. Zdeněk Kriebel , básník (zemř. 28. 12. 1989)	110
30. 4. 1911	nar. Luise Rinserová , německá prozaička (zemř. 17. 3. 2002)	110
27. 4.	Světový den grafiky - v ČR se připomíná od roku 1966	
30. 4. 2011	zemř. Ernesto Sábato , argentinský romanopisec (nar. 24. 6. 1911)	10

Květen

1. 5.	Svátek práce – slaví se od roku 1890	
1. 5. 1981	zemř. Dominik Pecka , prozaik a esejista (nar. 4. 8. 1895)	40
2. 5. 1886	nar. Gottfried Benn , německý básník (zemř. 7. 7. 1956)	135
3. 5. 1951	nar. Tat'jana Tolstá , ruská prozaička	70
5. 5.	Významný den ČR – výročí Květnového povstání pražského lidu	
5. 5. 1846	nar. Henryk Sienkiewicz , polský prozaik (zemř. 15. 11. 1916)	175
5. 5. 1901	nar. Václav Řezáč , prozaik, autor knih pro děti (zemř. 22. 6. 1956)	120
6. 5. 1871	nar. Christian Morgenstern , německý básník (zemř. 31. 3. 1914)	150
7. 5. 1901	nar. Géza Včelička , prozaik a novinář (zemř. 30. 12. 1966)	120
8. 5.	Státní svátek ČR – Den vítězství	
10. 5. 1921	nar. Jindřich Hilčr , básník, autor knih pro děti (zemř. 21. 6. 2003)	100
11. 5. 1901	nar. Rose Ausländerová , německy píšící básnířka (zemř. 31. 1. 1988)	120
12. 5. 1921	nar. Farley Mowat , kanadský anglicky píšící prozaik (zemř. 6. 5. 2014)	100
13. 5. 1951	nar. Zdena Bratršovská , prozaička, dramatička a publicistka	70
14. 5. 1931	zemř. Viktor Dyk , básník a prozaik (nar. 31. 12. 1877)	90
15. 5. 1886	zemř. Emily Dickinsonová , americká básnířka (nar. 10. 12. 1830)	135
15. 5. 1901	nar. Xavier Herbert , australský prozaik (zemř. 11. 11. 1984)	120
17. 5. 1926	nar. Josef Vohryzek , literární kritik a prozaik (zemř. 28. 8. 1998)	95
17. 5. 1926	nar. Ludvík Souček , spisovatel a publicista (zemř. 27. 12. 1978)	95
18. 5. 1981	zemř. William Saroyan , americký prozaik (nar. 31. 8. 1908)	40
21. 5. 1926	nar. Svatopluk Hrnčíř , prozaik (zemř. 4. 9. 2014)	95
22. 5. 2016	zemř. Adolf Born , malíř a karikaturista (nar. 12. 6. 1930)	5
23. 5. 1906	zemř. Henrik Ibsen , norský dramatik a básník (nar. 20. 3. 1828)	115
26. 5. 1876	zemř. František Palacký , literární teoretik (nar. 14. 6. 1798)	145
28. 5. 1931	nar. Milan Nápravník , básník, prozaik a výtvarník	90
28. 5. 1961	zemř. Jan Vrba , prozaik a básník (nar. 10. 7. 1889)	60
30. 5. 1916	nar. Jan Hanč , prozaik a básník (zemř. 19. 7. 1963)	105

Červen

1. 6.	Mezinárodní den dětí – slaví se od roku 1950	
2. 6. 1951	zemř. John Erskine , americký prozaik (nar. 5. 10. 1879)	70
2. 6. 1996	zemř. Leon Garfield , anglický prozaik (nar. 14. 7. 1921)	25
3. 6. 1926	nar. Allen Ginsberg , americký básník (zemř. 5. 4. 1997)	95
4. 6. 1931	nar. Jan Zábrana , básník a prozaik (zemř. 3. 9. 1984)	90
6. 6. 1936	nar. Pavel Švanda , prozaik a básník	85
6. 6. 1946	zemř. Gerhart Hauptmann , německý básník (nar. 15. 11. 1862)	75
8. 6. 1876	zemř. George Sandová , francouzská prozaička (nar. 1. 7. 1804)	145
12. 6. 1946	zemř. Karel Toman , básník a překladatel (nar. 25. 2. 1877)	75
14. 6. 1811	nar. Harriet Stoweová , americká prozaička (zemř. 1. 7. 1896)	210
14. 6. 1936	zemř. Gilbert Chesterton , anglický prozaik (nar. 29. 5. 1874)	85
18. 6. 1936	zemř. Maxim Gorkij , ruský prozaik (nar. 28. 3. 1868)	85
19. 6. 1881	nar. František Gellner , básník a prozaik (zahynul 1914)	140
19. 6. 1926	nar. Frank Jaeger , dánský prozaik (zemř. 4. 7. 1977)	95
19. 6. 1926	nar. Josef Nesvadba , prozaik a scenárista (zemř. 26. 4. 2005)	95
19. 6. 1941	nar. Jan Vodňanský , spisovatel a písničkář (zemř. 10. 3. 2021)	80
20. 6. 1936	nar. Enn Vetemaa , estonský prozaik (zemř. 28. 3. 2017)	85
21. 6. 1816	nar. Charlotte Brontëová , anglická prozaička (zemř. 31. 3. 1855)	205
21. 6. 1911	nar. Hana Malewska , polská prozaička (zemř. 27. 3. 1983)	110
21. 6. 1921	nar. Ivo Fleischmann , básník a překladatel (zemř. 7. 7. 1997)	100
21. 6. 1941	nar. Petr Kabeš , básník (zemř. 9. 7. 2005)	80
21. 6. 1981	zemř. Johan Fabricius , nizozemský prozaik (nar. 24. 8. 1899)	40
23. 6. 1891	nar. Vladislav Vančura , prozaik (popraven 1. 6. 1942)	130
25. 6. 1956	zemř. Eduard Štorch , prozaik (nar. 10. 4. 1878)	65
26. 6. 1906	nar. Stefan Andres , německý prozaik (zemř. 29. 6. 1970)	115
27. 6.	Významný den ČR – výročí popravy Milady Horákové v roce 1950	
30. 6. 1981	zemř. Nina Bonhardová , prozaička (nar. 6. 3. 1907)	40

Kriebel Zdeněk

*29. 4. 1911

†28. 12. 1989

Básník, právník, nakladatelský a rozhlasový redaktor. Autor veršů pro děti a mládež. Narodil se v Brně do rodiny právníků. Vystudoval reálné gymnázium a Právnickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně. Zde také zahájil pracovní kariéru advokátního koncipienta. Od roku 1939 pracoval v téže pozici v Praze. Pak zde do roku 1956 působil jako právník a obhájce. Později byl redaktorem Státního nakladatelství dětské knihy. V roce 1963 se vrátil do Brna. Až do důchodu pracoval v literárním oddělení Československého rozhlasu.

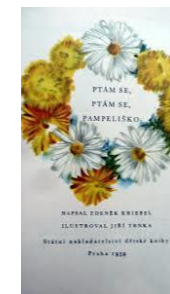
Do literatury vstoupil již v mládí. První básnickou knihu vydal ve svých dvaceti letech. Ze začátku patřil do kruhu levicově orientovaných básníků. Po válce se věnoval intimní lyrice. Od poloviny padesátých let se zabýval literaturou pro děti a mládež. Roku 1960 byl zapsán na Čestnou listinu Hanse Christiana Andersena.

Z díla:

- ❖ **Píšť'alíčka**
- ❖ **Koulej se, sluníčko, kutálej**
- ❖ **Stradivárky z neonu**

- ❖ **Duhová brána**
- ❖ **Svět je krásně strakatý**
- ❖ **Etudy pro dceru**

GÉZA VČELIČKA

*7. 5. 1901

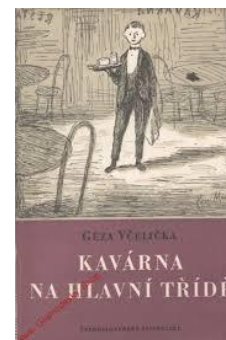
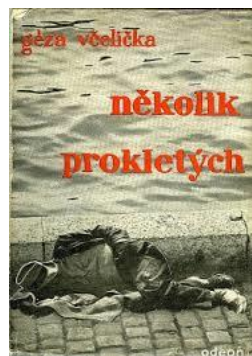
†30. 12. 1966

Autor reportáží a sociálních próz, básník. Narodil se v Praze, ve čtvrti Na Františku. Pocházel z chudé rodiny sklepníka a švadleny. Podle přání otce se vyučil číšníkem a pracoval v různých kavárnách. Po absolvování obchodní školy byl skladníkem v továrně na kovové zboží. Poté se živil příležitostnou prací. V roce 1926 onemocněl plicní chorobou. Od dvacátých let se aktivně věnoval skautingu. Stál u zrodu Sdružení zálesáků. Později byl jednou z vůdčích osobností vznikajícího trampského hnutí. Podnikal četné trampské výlety po republice i do ciziny. Během okupace se dva roky schovával před gestapem. V roce 1941 po zhoršení plicní choroby musel nastoupit na léčení. Zdravotní stav mu bránil v aktivnější činnosti. Po válce se stal spisovatelem z povolání.

Včelička je autorem několika knih. Nejvýznamnější jsou jeho romány Kavárna na hlavní třídě a Policejní hodina. Obě díla se dočkala po válce filmového zpracování. Za celoživotní dílo mu byl v roce 1959 udělen titul zasloužilý umělec. V Brně-Komíně je po spisovateli pojmenována ulice.

Z díla:

- **Básník a tanečnice**
- **Několik prokletých**
- **Světoběžníci a robinsoni**
- **Mezi Marokem a Zbraslaví**
- **Poutníkův návrat**
- **Pěšinou snů**

Jan Vodňanský

*19. 6. 1941

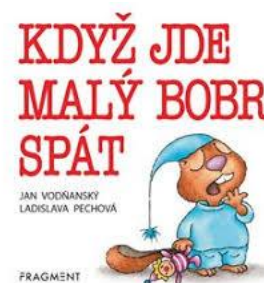
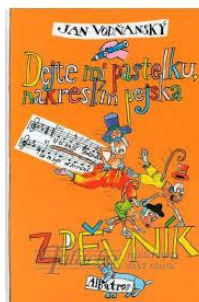
†10. 3. 2021

Spisovatel, písničkář, textař a zpěvák. Narodil se v Praze. Jeho otec byl úředník vyloučený z KSČ. Navzdory kádrovému profilu rodiny vystudoval gymnázium. Byl přijat na Fakultu strojní ČVUT. Po ukončení studia krátce pracoval jako projektant. Již od roku 1963 publikoval své texty v časopisech. V této době začal také spolupracovat s Petrem Skoumalem. Vystupovali na malých scénách v Praze. Připravili několik představení v Činoherním klubu. Vodňanský se v této době přihlásil také na studia filozofie a historie. Po podpisu Charty 77 byla jeho činnost velmi omezována. V osmdesátých letech se věnoval prakticky jen tvorbě pro děti. Pozdější příchod tvůrčí svobody v listopadu 89 mu otevřel další možnosti tvorby.

Jan Vodňanský byl obdařen osobitým druhem humoru. Knihy pro děti vynikají zdánlivě nesmyslnými jazykovými hříčkami a velkou hravostí. Tvorba pro dospělé se často zabývá aktuálními a politickým tématy. Proslulé jsou i jeho patafyzické přednášky. Zde používá vědecké poznatky k popisu pohádkových postav.

Z díla:

- ❖ S úsměvem idiota
- ❖ Jak mi dupou králíci
- ❖ Generální úklid
- ❖ Šlo povidlo na vandr
- ❖ Hádala se parapleta
- ❖ Moje tužka ušatá

Informační listy 1/2021

Čtvrtletník pro místní knihovny okresu Liberec

Vydala:

Krajská vědecká knihovna v Liberci, oddělení služeb knihovnám okresu Liberec,
Rumjancevova 1362/1, 460 01 Liberec I – Staré Město, tel.: 482 412 186 -187

E-mail:

sukova@kvkli.cz, fromelova@kvkli.cz, stankova@kvkli.cz

Zpracovala: A. Suková, H. Frömelová, M. Staňková

Vydáno: březen 2021

Vydáváno elektronicky

Pro vnitřní potřebu knihoven